

DEBRECZEN.

2.

Ti! hazám Polgárai, szeretett testvérek! jöjjetek, emlékezzünk edesen a dicsők fényes tetteire, jöjjetek, hullassuk a bánat öröm könyveit, hogy azok, mint nehéz, termékenyítő esőcseppek, hulljanak alá a hősök porrézeit takaró földre s majd a hazaszeretet édes lehevel töltsek be a mindenséget! Jöjjetek, emlékezzünk a magyar honvéd dicsőségéről, melynek glóriája kiárad az unokákra s keresünk fel a mi helyi Golgothánkat, hol anyai hős vere festő pirosra az anya-földet, melyből vétettek s melyből terem ama szép virág, melynek neve: hon-szer-elem!

Mint minden évben, úgy most is megtartja a főiskola benmaradt ifjusága azon kegyelletes szokását, hogy gyászemlék ünnepélyt rendez a debreczeni csatában elesett honvéd hősök emlékének. Az ünnepély lefolyása a következő leendő.

I. SZAKASZ:

a honvéd síroknál.

1. Gyülekezés a főiskola előtt 4 órakor.
2. Indulás egy negyed 5 órakor a honv. sírokhöz.
3. »Hymusz«, előadja a ker. ifjak dal-köre.
4. Emlékezés, írta s felolvassa Juhász László 4 th.
5. »Riadó«, előadja a keresk. ifjak dal-köre.
6. Alkalmi költemény, szavalja Keresztessy K. 4. th.
7. »Szózat«, előadja a kereskedő ifjak dal-köre.

II. SZAKASZ:

a nagytemplomnak emlékkert felőli részén.

1. »Nemzeti zászló«, előadja a keresk. ifjak dal-köre.
2. Szavalt, előadja Árvay Bela 2 jh.
3. »Szózat«, előadja a kereskedő ifjak dal-köre.

Jöjjetek, tegyük meg azt, mit tenni minden igaz magyarnak tennie kell! Gyűsük meg az emlékezet fátyliját s tanuljunk valódi hon-szerelmet a 45 évvel ezelőtt elesett dicső hősöknek hozzánk ma is beszélő szellemétől!

Debreczen 1894. július 28.

Paulai Viktor,
rendező bizottsági jegyző.

Tanúgy.

Az eperjesi jogakadémia 1893-94 tanévi értesítőjéből kiteszik, hogy e tanintézetnél 11 tanár működött, u. m.: dr. Horváth Ödön dékán, dr. Breyer Adolf, Glós Károly, dr. Horovitz Simon, Hörk József, dr. Lakner Árpád, dr. Pelech E. János, dr. Sarudy Vilmos, Schüle Gusztáv, dr. Szilávi Mátyas és dr. Szeihó János.

A tanintézet négy évi tanfolyámán a téli félévben 20 tantárgy összesen 90 heti órában,

szekérké szekkel bírtak. Reám néztek és gunyosan kacagtak gyarlóságom fölött.

— Vigye az ördög az az egész szekérkét! Csinálók neki valmicsodást, aztán vége! — vigasztaltam kavargó elmémét.

Az am! De mikor hajnalodni kezdett, — már ismét elővett a sötét félelemes gondolat.

Az a szekér! Hát hogyan is kell azt csinálni? Melyik részén kell kezdeni? .. Még a tengely és rud, hagyján, de a kerék! Hogyan haragom én azt ki szép kerekre, hogy gördülni tudjon? .. It megállt az eszem s rábízta magam a véletlenre.

Magyar embernek ugyanis megvan az az áldott természete, hogy mikor a feje fölött öszszegyűlt bajokból kieviczkelni semmiképen sem tud, előveszi a szelig lemondást és nyugodtan mondja el:

— Lesz, a hogy lesz! .. Volt, a hogy volt!

Magam is rátertem végeztetve ez állapotra. A boldogító praedestináció kezdte körül árnyékozni remegő szívemet. Hiszen, ha az Isten úgy végezte felőlem, hogy szekeret készítsek, ennek meg is kell lenni, bármennyire tiltakozik is ellene a belső részem!

Még éde-en szenderegtem a kis zsarnok, mikor én már felkeltem s kimentem széttekineni a faskamrában. Kiválogattam holmi könnyen faragható farészeket s kezdtem egy életlen baltával a nehéz gyakorlatot.

Hatszort vagtam a fához, míg egyszer találtam A nehéz munka homlokomra esalta ki az izzadáspépek s midőn bementem reggelizni, a kedves életpárom elémű t kikkelt abrázatontól.

— Hát te mit dolgoztál azóta, hogy ugy ki vagy fáradva? — kérdé részvételtjes hangon.

Szögyenellem elárulni faragászai gyarlóságomat s kitaláltam valami enyhé védekezést a firkés asszonyi tekintettel szemben.

Zoltán fiam ott ült az asztalnál kedélyesen látogatva tömött lábait. Mihelyt meglátott, örömrézzel kiáltá:

— Apa csinál kis szekeret nekem, la, la, la!

És dalolva futta a mondokáját tovább. Ha tudta volna a kis zsarnok, hogy mint szívembé verdes e szavakkal.

a nyári félévben 23 tantárgy összesen 79 heti órában, adatott elő.

A tanév alatt beírt hallgatók összes száma a mult tanévhez képest jelentékenyen szaporodván: 114-et tett ki. Közöttük volt: első éves 45, másodéves 32, harmadéves 16, negyedéves 14, tanfolyam hallgatója nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 7.

Vallásra nézve: r. kath. 38, gör. kath. 11, gör. keleti 1, ág. ev. 41, ev. ref. 11, izr. 12. Eperjesi volt 20, vidéki 93, külföldi 1.

Tanfolyamok részében 21, ösztöndíjjal 16, a segélygyeget segélyezésében 12, tápintezeti díj elengedésében 8. Az elengedett tan és tapdíjak, nemkülönbén az ösztöndíj segélydíjak összege együtt 1627 frt 45 krt tett ki.

Az elmúlt tanév alatt összesen 12 végbizonnyítványt tett kiadva s 52 alap- és 9 al-lamvizsgát tartatott. Kitüntetéssel négyen vizsgáltak.

A joghallgatók testülete, becsületbírósága, segélygyelete és zeneköre az elmúlt tanévben igen élénk és az ifjuság érdekeit jelentékenyen előmozdító működést fejtett ki; könyvtára pedig szintén figyelemre méltó gyarapodást mutatott fel.

Értesítés.

Az eperjesi ág. evang. kerületi Collégiumi Jogakadémián az 1894-95 tanévre a beiratások f. evi szeptember 1-től 9-ig eszközölendők; az előadások pedig szeptember 10-én veszik kezdetüket. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. év szeptember hó végén fejezik be, október 1-8. napján iratkozhatnak be a vizsgálatok szeptember 1-től 15-ig tartatnak.

Jegyzet. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collégium kebeleiben fennálló convictus kez-vezményeiben; (az erre nézve megállapított felelő díjak a következők: ebed és vacsoráért 31 frt, ebédér 19 frt.) Az erre érdemesek igényt tarthatnak a Collégium által évenként kiosztatni szokott több és tekintélyes összegű ösztöndíjakra; valamint a szegény sorsuak a jelentékeny alapokéval rendelkező »Jogász segély-egylet« támogatására számíthatnak. Megjegyezzük végül, miszerint ugy a jogakadémiai ifjusági, mint a collégiumi nagy könyvtár a hallgatóság irndelészésére fog alanni.

Mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Eperjes, 1894. május havában.

Az ág. ev. ker. collégiumi jogakadémia igazgatósága.

Az ország műveltsége.

— Egy kis statisztika. —

A magyar királyi országos statisztikai hivatal kiadtványa, a Statisztikai Évkönyv első kötete igen érdekes olyan statisztikai táblázatokat közöl, amelyek az ország műveltségére vetnek világot.

Az olvasni-írni tudó emberek száma

Nem is hagyott bekét tovább. A mint lenyeltük a reggelit, — parancsoló hangon monda:

— Menjünk apa, menjünk! Kis szekeret csinálni, la, la, la!

E ökerestem a fiókból egy hosszonyelű bugylybicskát és követtem a jökdéví fűscskát ki az udvarra, a faskamara elé, hol aztán mind a ketten letelepedtünk a földre.

Én faragtam. Zoli pedig ked-ve-en nézte kínlódasomat Szolgáit néha jó tanácsokkal is. Intett, hogy a tengelynek két végét csináljak, mert arra két kerék dukal.

Sok izzadás, még több kopácsolás után végre ugy delfelé ki lett faragva a tengely, de mennyi áldozatba került ez nekem! A bugyly bicskával három helyen metszettem be az ujjaimat; egy forgács m'eg, melyet a görösös deszkáról lekopácsoltam, az are-omnak talált me-ré-zkedni s kíméletlenül végig karcolt rajta.

Hátra volt még a dobog füstlya: a kerék-csinálás. No, már ezen magam is mosolyogtam. Tízszert fogtam hozzá, hogy kerekre alakítsam, de biz az mindig négy-zegletes maradt. Fűre-szeltem, elkövettem mindent, de ha-ztalan, csak nem akart sikerülni.

Bosszusan földhöz vertem a kereküket. Vi-gye az ördög az ostoba deszkáját. Hat bolond-ja vagyok én a fiannak, mi? Majd bizony ő fog már engem dirigálni! Ha kedve volt rá, hogy én készítek neki szekeret, érje be olyan-nal, a minőt tudok remekelni!

Kifurtam nagy kínnal a k-rekeket s rá-szorítottam a tengelyre. Aztán a rudat espék-keltem belé.

Mily-n szekér volt az, én édes Istenem! Mikor a feleségem meglátta, hangos kacajra fakadt. Nem fordult biz annak a kerekre egy tapodtat sem.

Hanem hiszen nem bánta azt Zoli. Telt arcáján kiült az öröm, szeméből sugárzott a büszke öntelttség, mintha mondani akarna az egész világnak:

— Ugy-e, az én apám tud derék szekeret csinálni?

Azóta mindig húzogalja a rossz szeke-ret fel s alá az udvaron. En meg, ha szegény művemre tekint-k, elpirulva gondolok mindig gyermekkoromra Bezeg megtanulhattam volna

1890 végén az egész magyar birodalomban 7.326.372 volt. 4.095.964 közöttük férfi, 3.230.408 nő volt. A hat even felül levő irás-tudóknak 57.88 százaléka férfi, 43.89 százaléka nő volt.

Az értelmiségi keresettel foglalkozó népesség száma a következő volt: Törvényho-zással és közigazgatással 29.102 ember fog-lalkozott az igazságszolgáltatás 16.692 em-bernek adott keretei. E számok természeté-zen csak férfiakra vonatkoznak. Középszeg-nyével 7773 férfi és 10.046 nő, tanítással 28.319 férfi, 8720 nő, egyházi szolgálattal 18.590 férfi, 2883 nő foglalkozik. Tudományos és egyéb közérdeklő intézetekben 433 férfi és 33 nő foglalkozik, irodalommal vagy művé-szettel 1693 férfi és 799 nő, egyéb értelmi-ségi foglalkozás: 2531 férfinak és 688 nőnek volt. Összesen 128.663 embert az egész lakos-ság 0.74 százalékát sorolja a statisztika az értelmiség; keresettel bírók osztályába.

Az országban 492 hírlapíró és szerkesz-tő, 101 másféle író volt. Számnyi bácsi negy-ven ezer magyar írja tiltakozik e statisztika ellen. Szobrász 19, festő 210, énekes 40, éne-kesnő 49, zeneművész 124, zeneművésznő 7, színész 739, színésznő 703 volt a magyar bi-rodalomban. Ezek a számok természetesen csak azokra vonatkoznak akiknek a művészet vagy irodalom a kenyérkeresetük.

Az iskolák száma a következő volt: 15 egyetem és jogakadémia, 53 papnevelőintézet 162 gimnázium, 38 realskola, 681 szakiskola, 74 tanítóképező, 17.912 elemi iskola, 60 fel-sőbb népiskola, 203 polgári és 21 felsőbb le-ányiskola, 890 kisdudóvárosi intézet, 96 huma-nitárius tanítóintézet, 30 börtöniskola együtt-véve 10.245 iskola. Tízötven Magyarországon a felsőbb tanítóintézetekben 410 nyilvános rendes, 278 egyéb minőségű tanár 12.271 he-ti órában tanított. A tanulók száma a téli félévben 7222, a nyári félévben 6771 volt. A külföldi egyetemeken 1892-ben a téli félévben 1288, a nyáriában 1063 volt. A legtöbb (610) az orvosi karokon tanult a külföldi filozófiai fakultásoknak együttesen 116 magyar honossá-gu hallgatójuk volt. A külföldi műegyetemeken 210 magyar tanuló volt, a legtöbb (114) Bécs-ben (31) és Zürichben.

A gimnáziumokban 1362 rendes tanár, 599 egyéb minőségű tanár, 522 hitoktató ta-nított. A tanárok közül 1429 világi, 1054 egy-házi professzor volt. A tanulók száma a tan-év végén 36.121 volt. Érettségi vizsgát tett 1746. A realskólában 359 rendes, 133 rend-kívüli, 173 hitoktató tanár tanított, 488 közü-lők világi, 177 pedig egyházi volt. A 7766 tanuló közül csak 6721 járt teljes realskólába és 264 tett közülök érettségi vizsgálatot.

A 36-121 gimnáziumi tanuló közül 26.820 magyar anyanyelvű, 4.267 német, 1274 töl, 2502 oláh, 108 rutén, 777 horvát és szerb volt. A tanulóknak tehát 74-25 százaléka volt magyar. A 7776 realskolai tanuló közül 5457 volt magyar, 1854 német, 98 töl, 247 oláh, 2 rutén, 92 horvát és szerb. A realskolai ta-nítványoknak 70-18 százaléka volt magyar.

A művészeti iskolák száma 1892-ben 14 volt. 121 rendes és 31 másféle tanár 2413 ta-nulót oktatót bennük. 12 szakiskolában 152 tanárnak 1469 tanítványa volt. A tanulók kö-zül 392 kapott oklevelet. Az ország hat szülés-zőnőket képező iskolájában 16 tanár 452 ta-nítványt oktatót. 445 tanítvány oklevelet szerzett.

Heleven tanítóképzőintézetben 678 tanító és 4454 tanuló volt. Ez utóbbiak közül képe-sítést 1106 kapott. A tanítóképzőiskolák közül 57 magyar, 1 magyar-német, 5 német, 1 ma-gyar-oláh, 5 oláh és 1 szerb volt.

A népiskolákban, beleértve a polgári, fel-sőbb leányiskolákat is, 22.426 okleveles, 1965 nemokleveles tanító oktatót, akik közül 23.804 a magyar nyelv oktatásra képesített volt. Tan-ítótesle gyermek 1892-ben 2.670.085 volt, isko-lába járt közülök 2.169.692, tehát a tankötele-seknek csak 81-26 százaléka.

Az egész magyar birodalomban 890 óvá-iskolába 74.285 növendék járt. Magában Ma-gyarországon és Fiumében van 881 ily intézet, amelyek fenntartása évenként 498.980 forintba kerül.

A magyar birodalom 72 árvaházában 263 nevelő 2700 növendéket oktat. A szűkebb Ma-gyarországon pedig 22 humanitárius intézetnek 1681 növendéke van, harminchézt börtönisko-lájában pedig 4109 férfi és nő részesül ok-tatásban.

Érdekes a hírlapokra vonatkozó statisztika is.

1892-ben Magyarországon és Fiumében együttesen 734 újság jelent meg; 526 magyar, 106 német, 22 horvát, szerb, 13 oláh, 3 orosz volt közülük. Az újságok 14-03 százaléka poli-tikai, 30-52 helyi érdekű, 11-04 szepirodalmi, 42-23 szaklap, 2-18 pedig élelzap volt.

Ausztriából 927, a külföld egyéb részeiből 720 hírlap jart az országba. A magyar bi-rodalomban megjelent hírlapokból 1892-ben 64.889 ezer, az Ausztriából megjelentekből ezer, egyéb országokban megjelent újságokból 439 ezer. Összesen tehát 71.357.000 példányt hordott szét hazánkban a posta.

Határidő-naptár.

- Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyetemlet Otthonában. Ugyanott az országos tanszer-kiállítás fogadó bizottságának ülése, minden vasárnap d. e. 10 órakor.
- Munka-tanítás a közgyűlési egyesület isko-lai műhelyében, d. e. 8-11-ig, d. u. 3-5 óráig.
- Aug 2 Emlék-ünnepély a honvédtémában D. u. 1/2 óra.
- Aug 5 Művelődési előadás a Margit fürdőben.
- Aug 5 A debreczeni 1848-49-iki honvéd-egy-let közgyűlése, a városháza kis termében D. u. 4 óra.
- Aug 19-20-21 A kereskedelmi iskolai ta-nárok kongresszusa.
- Aug 21 A magyarországi tanító országos bi-zottságának közgyűlése, a városháza nagytermében, d. e. 8 óra.

András ajkaihoz emelte a drága levelet, s eltette erekyeként, mint oly tárgyat, melyet — ha erejét lankadni érezné — a magasabba tőrekvésben, csak elő kell vennie, hogy végig olvasása által új erőt nyerjen.

András az elváltat foglalkozásokat anyai buzgalommal s egyszersmind anyai szeretettel-meltsággal teljesítette, hogy ugy ama család, valamint az ügyvéd a legrovidebb idő alatt annyira megkedvelték, hogy míg az említett család, azon jó hatással fogva, melyet gyer-mekeire gyakorolt, teljes ellátásra hazához vette, előbbi fizetése meghagyásával: addig az ügyvéd is csakhamar javította havi díját. Így András keresményének egy részét felre rak-batta s emellegve a felvételével egyrészt kitűnő bizonyítványt, másrészt — ama hírel-lepte meg Kadas urat, hogy neki már egy kis összeg megkatarított pénze van.

E levele azonban rendes level helyett távirati választ kapott, mely így szólt: »Jöjj rögtön! Kadas.«

András el sem tudta képzelni e válasz okát, de egyszerre oly rendkívül komor előér-zet fogta el Kadas urat illetőleg, hogy nem ké-selt az illető helyeken kényszerült elutazását azonnali bejelenteni.

Az ő hívását pedig ugyanazon körülmény idézte elő, a mely Jenő látogatásait meg-zakította, s ez nem volt más, mint ama szomorú eset, hogy Kadas ur súlyos beteg lett, s be-tetegsége pár nap alatt oly mérveket állított, hogy élete megmentését már csak az Isten hatalma-tól tették függővé. Kadas ur, noha természet-esen titkolak előtte bejárnak nagyságát, leovas-ta az orvos, valamint környezete arczárol, s kiritt szeméből, hogy aligha nem végőrája kö-zelég, s azért küldte táviratát kedves véden-zének, hogy még egyszer láthassa, s apai ál-lását adhassa reá.

András tehát azért felváltva kért s rendkívül elváltozva találta szívelettel felfogóját. Halvány arca be volt esve, szeméi lázas tűzben égtek s kedves hangja szinte kö-nyűsége lett. András-t belepni látva, mohón tárta eleje karjait, elu-fudjon hangon mondván: Gyere, gyere! te addott jó fiu, csak hogy itt vagy, most nyugodtabban halok meg.

(Folyt. köv.)

A porból fölfelé.

— Eibeszeles. —
Írta: Maderspachné Fagyás Etelka.
(Folytatás.)

Igy — havi negyven forintot keresve — gazdákodás mellett szépen megélhetett.

Alig is várta András, hogy Kadas urat e szerencséséről értesítse, s egyszersmind ki-nyilvánítsa előtte, hogy igen nagy örömet fog neki az által szerzeni, ha ezentul csupán önk-eresményére engedje utalva lenni, a mi neki egyik főbűszkeségét képezte. A további se-gélynek e visszatartás, mely talán zokon eshetett volna Kadas urnak, a szeretet oly meleg szavaival tudta körül venni, hogy Ka-das urnak szinte könnyek tödültek szemébe e levél olvasásánál. Azonnal felelt is Andrásnak, hogy tehát — bármily ószinte szívvel segélyezi is — kivánatára felhagy a további penzkül-déssel, mert félfogja András nemes bűszkeségét, melynél fogva önérejelből kívánja magát fen-tartani. Egyszersmind buzdította őt, hogy ha-ladjon tovább is ez uton, mely őt idővel biz-tosan a közbecsülés és köztisztelés igen magas polcára fogja emelni. Végül atyai áldását küldte.

Ujdonságok.

* Sajtópör. Kutasi Imre, a »Debreceni Hírlap« szerkesztésért felelős lapkiadó, ez is szer szavának állott: tényleg megindította sajtópört Kósa Barna, lapunk f. szerkeszt-ellen. A »D. E.« tegnapelőtt azt írta, hogy tasi Imre panaszát f. hó 28-án adta be; midőn ezt olvastuk, nem tudtuk elképzelni, hogy mit akar tőlünk Kutasi Imre, hiszen inkriminált közlemény apr. 25-en jelent s a panasz beadásának határideje pedig jú-25-en lejárt. Tegnap d. e. azonban kézbesít-tek lapunk f. szerkesztőjének a Harsányi Gá-tár sajtóügyi vizsgáló bíró ur által küldött idezését, melyben tudtja, hogy ellene Ku-tasi sajtóügyi panaszt tett »állítólagos« ma-zás és becületesség« cz. alatt s kihá-tás végett megd-zi szept. hó 3-ik napján, e. 9 óráig. A sajtóügyi főjelenléte nem 28-án, hanem jul. 25-én, az utolsó napján tott be, így el nem evült. — Nagyon örül-rajta, hogy Kutasi Imre panaszokozási jog-elvülését be nem várta, alkalmat szog-ván nekünk ez által arra, hogy 12 becsü-polgárból alakítandó esküdtszék iteljen a tünk fenforgó ügyben. Az Isten szerelmé-remind szentekre kerjük Kutasi Imrét, a panaszát valahogy vissza ne vonja, mer-na-zott kétségbeesnék a felelt, ha az igazságszolgáltatás előtt is be nem bizonyít-na azt, hogy igen irodalmi remek mű, mi Kutasi Imre dicsőítésére írt, alfától omé-tizsla szín-valóságot tartalmaz. Fiat ju-ne perest mundus! A mi a Kutasi Imre-dítás: szerint annyit jelent: Kósa B. akasztófél érdemeine ugyan, a mint jeles-készítői üzenetemben megírtam, hanem igaz volt!

* A városi közigazgatási biz-ság minden hó 5-ikén szokta megtartani sét, de miután e hó 5-ike vasárnapra 6-ikán hétfőn ül össze a bizottság. Ez a július hóról szóló jelentések kerülnek az esz alá.

* Kocsiposta. A debreczeni posta-gatóság elkérte a főkaptánytól a bérköl-vel díj szabályzatot, hogy azt bemutathas-budapesti főpo ta igazgatóságának, a ez hogy október hó 1-én életbe lépő po ta es-kihordó és kezbesítő kocsiknak milyen sz-ababson élő.

* Villanykiállítás. A Budá-tartandó villany kiállítás Magyarországon nagyobb városból szárazval jelentékeny iparosok, kik mind felszándékoznak ránd-kiállítás megtekintésére. Városunkból az ez ideig még egy iparos sem jelentkezett állítás megtekintésére.

* Az országos tanszerkiál-igazgatósága a következő főkérésintézet-dumegyei Debreczen szab. kir. város népiskolai tanítóhoz és tanítóelőzet-egos tanszerkiállításunk alkalmával is-belelelőrl óhajtanánk hü képet nyujtja ide sereglő pályatársaknak s egyszer megörökíteni a jövődó számára: hogy időkben mit és miként tanított, mire-lyen eszközökkel nevelt a népiskola, monografiai adalék lesz e munkákat, ha állítására tankerületünk minden tanít-tanítóelőzet-köz-, jó akaratall vállalkozik. A idő édes pihenőjén csak egy vagy pár-kerünk ez üdvös munkára. Ügyzeretül lommal az iránt keressük meg címelt-műtőzassék a küldött úrlapon bejegy-kolaja bejelentékek jellemző adatait s kedjék a kitöltött levél, melyhez szükse-tén akárhány miniszteri papir iv fűrbe-később aug. hó 10-ig igazgatóságunkhoz, ú-gyben portmentes jelzéssel megküldi, így egybe gyűlö levek dízes albumba. A tan tanszerkiál-lá-unk legnagyobb lé-tárgyaként közszemlerek kitéve, a kiállít-pedig a Gönczy egyesület könyvtárába tetnek el. Ismételt kérelemmel vagyun-rezzen 1894 július 28-án: az országos kiállítás igazgatósága. Vánisa György-tási titkár, Eötvös Károly Lajos igaz-elnök.

* Letartóztatás. Basai Benke l-bécsi biztosító intézet debreczeni osz- volt vezetőjét, Budapestben letartóztá Debreczenbe szállították. Azzal valólj-bamis biztosítási kötéséket eszközölt. rejtük remélni, hogy e vadak bogazs-nyernek s Benkét, ki ugy Szegeden, re-crezben teljes mértékben bírtá pol-inak tisztellett, mihamar szabad láb-ra.

* Értesítő. Vettük a deb. ev-gymnasium értesítőjét, az 1893-94-ik évről. Ismeretleni fogjuk.

* Az eszedi lép lecsa Szatmárnegyében nagy szabású moz-dult meg az iránt, hogy az eszedi csapoltassék. A mozgalom élén ar. Ka-bor áll, ki az érdekeltség alakuló kö- aug. hó 9-ikére hívta össze Nagy Ka-ter megvalósítása esetén nagy terü-dül föl a víz alól s változik át termé- A terv abból áll, hogy a Krassna föl-a lápot évenként többször minden- nekül előnti, abból kivézetik és a n-bok labához közel töltések közé foglal-zetik a Tiszába V-Nanényán. A S-Homoród és Balkány szinten rends-aradó patakokat pedig Erdőd, Mánar-O-oszfalu és Amacz körül szinten t-ellatott csatornába felfogva a szatmá-

el; egész alakja oly gyermekies és már anya.

Oh élet költészet, nem nyilatkozol te meg bájosabban, csak azon édes anyánál, ki gyermekét ölelben tartva keblének éltető forrását megnyitja a kis éhezé előtt! Mily fönséges e kép, mily magasztos az ihlet, mely be-aranyozza e képet!

Hogy jól lakott a Pistika, szépen be-póirázta Rózsa és a bölcsöbe tette. Melle ül s dalogtatva hívta elő az édes álmot, mely már környékezte a kisdéd szempilláit.

Olyan bu-an, fazon dalogtat, mintha neki rejtejt fajtalma volna s mikor az enlék betör a szív rejékeibe, fölkel a melyen aluvót, hogy a lélek vissza sirja mindazt a boldogságot, mit elveszítettnek hisz, bár újat is remél.

Vajjon micsoda buja-banata lehet egy ilyen anyának, mint Rózsa, ki ugyszólván gyermek lettére örömet lel gyermekeiben? Miért fakad ajkain szomorú dal zavartalan életének ily költői szép helyzetében?

„En Istenem, hova lett a nyugalom?
Mindég sírok, még se sírom ki magam.
Sirba tenni szerelmemet nem lehet,
Ilyet talán a jó Isten se tehet!...“

A dal született keservet sóhajokta őli, hogy az alvokat föl ne riaszsa. Panasza lassan lassan megszűnik, foglalj ejté az édes álmot. Fejét a bölcsőre hajtván, álmodik a régi jóidőkről.

Mikor ő még leány volt, apjának szemé-fénye, a dus gazdag apának. A fenyés kastélyban őt tartották legdrágább ékeségnek mesze földön. Mint rózsát a méhek, őt is körül rajongtak vagyos, előkelő ifjak, pedig hosszú ruhát alig viselt még és szíve erzeketlen maradt közelükben, hiszen azt se tudta: mi a szerelem?

Minek is mentek el azon jótékonyzélú hangversenyre, holott apja szavakat aldozott a kitűzött czéjra azelőtt is... Minek hegedült olyan gyönyörűen az a fiatal ember, mert vette meg a lelkét bábajos nőával azon estén?

Meghódította az ő büszke szívet művészetével, nem tudott menekülni a lazás áram elől, melybe szédült. — Tanulni volt tőle vagy másnap és apja engedte, hogy kastélyukba járjon a „művész“, hogy hegedülni tanítsa a lányát, mikor ideje enged, ha nincs hivatalban.

Az eljárt, ő pedig tanult, bár a hegedűhöz nem volt hajlama. Öröme-több hallgatta inkább a varázs dalokat, miket előcsúit kedvenc hangszerétől s mind jobban érte, hogy szerelmes a művészbé, kinek nevéje lett.

A kisdéd fölébred, Rózsa is fölnyitja szemét s hogy gyermekére esik tekintete, úgy gondolja, hogy csak álmodott.

— Tente baba, kis Pistika, holnapután baba jén édes apád! nevsz, nevsz lelkem gyermekem...

S úgy eljártogot vele, mintha semmi pondja se lenne...

VASUTI MENETREND.

1894. május hó 1-től.
Debreczenből indul.

Budapest—Nagy-Várud felé	reggel 8.6.40 p.
	déli 12.6.36 p.
	este 10.6.31 p.
Csak Nagy-várud felé	délután 2.6.32 p.
Szatmár felé	délután 3.6.48 p.
	este 8.6. — p.
	éjjel 8.6.05 p.
	délután 8.6.25 p.
Miskolcz felé	délután 8.6.58 p.
	este 8.6.06 p.
	reggel 5.6.48 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 6.6.04 p.
	vásártérről 3.6.37 p.
	délután 3.6.50 p.
	vásártérről 5.6.00 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel 5.6.13 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután 4.6.10 p.
	vásártérről 4.6.22 p.

Debreczenbe érkeznek:

Debreczenbe N.-Várud-P.-Ladány felől	reggel 2.6.40 p.
Budapest felől	délután 3.6.28 p.
	gyorsvonat este 7.6.09 p.
Csak Nagy-várud felől	reggel 7.6.41 p.
Szatmár felől	reggel 7.6.55 p.
	délután 12.6.16 p.
	este 10.6.16 p.
	reggel 8.6.07 p.
Miskolcz felől	déli 12.6.06 p.
	este 7.6.49 p.
Büd-Szent-Mihály felől vásártérről	reggel 8.6.09 p.
	déli 8.6.17 p.
	vásártérről este 7.6.41 p.
	máv-ra este 7.6.50 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérről	délután 5.6.21 p.
F.-Abony és Polgár felől	vásártérről 5.6.60 p.
	máv-ra reggel 7.6.44 p.
	8.6. — p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.
Gyorsvonat este 9 óra 15 perczor, mely Püskladányban utóli a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.	

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felölös szerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu**
(Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1828.)

Felhuzógépek Wertheim F. és Társa
es. és kir. udvari szá-
lító.
Első oszt. es. k. szab.
minden alakban pénzszekrény és
szabadalmazott biztosíték-elő-
készületekkel. 34
Képes arjegyzékek ingyen. IV., Louisengasse No. 6

Új gőzmalom megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

szivargyárral szemben
saját telepemem ujonnan épült
GŐZMALMOT
augusztus 2-án
üzembe bocsájtom.

Kérem becses pártfogásukat s igérem, hogy pontos és gyors kiszolgálásban fognak részesülni.
Kiváló tisztelettel
SOMOGYI IMRE.

6148—6345/1894. sz.

Ló és szarvasmarha eladás.

A folyó 1894. évi **augusztus hó 12-én** megtartandó országos lóvásáron a város törzsméneséből **7 darab** kislejtezett és számeletti **anya-kanca;**

a folyó 1894. évi **augusztus hó 13-án** megtartandó marha vásáron pedig a gazdasági törzsgulyából **16 darab** kislejtezett és számeletti **tehén** (közte 7 darab negyedfü üsző) fog árverésen eladatni.

Az árverés a ló-, illetve a marhavásártéren mindenkor reggel 9 órakor veendő kezdőd.

Az eladandó lovak és tehének származását és korát kitüntető kimutatások a városgazdai hivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1894. július hó 19-én.

(309.) **A városi tanács.**

Máriaczei gyomorcsépek

kiválóan előnyös hatású, felülmulthatatlan s általában ismert házi- és népszerű a gyomor mindenmü betegségekben.

Számos betegség ellen kiváló hatású így: étvágytalanság, gyomorgöngyösség, felfúvódás, roz lehellet, savanyú felbőgés, köhika, undor és hányás, túlságos nyálkásodás, sárgaság, szóval a gyomor bármely betegsége lehet következtetni.
De a fejfájás — ha a gyomortól ered — a gyomor túlterhelése étellel vagy itallal, gillista, lép, máj s a nyeres bántalmaknál, mint ki-próbált segélyeszköz használtatik.
A fenn jelzett betegségekben a Mária-czei gyomorcsépek sok éveken át a legjobb sikerrel használtatott, mit a százakra menő bizonyítványok igazolnak. Ara üvegenként használati utatással 40 krajczár. Kettős üveg 70 kr. Központi székhelyes az aláírásra ügyelni. Csak az oly cseppeket kell elvenni, mint valódiakat, melyeknek csomagja egy zöld vonalón a valódiság bizonyosága szavak vannak felírva. Ugyanaz a vonal aláírással a valódiság bizonyosága szavak vannak felírva. Ugyanaz a vonal aláírással is el van látva. Valódi **MÁRIACZEI GYOMORCSÉPEK** kaphatók:
Debreczenben: Mihailovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; Er-Mihályfalván: Matray István; Dioszegben: Vada y Ignác, Hadhazón: Farkas Ödön, Hosszu-Palyiban: Sárossy Imre, — Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész ukránál.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közö-
mény a szerkesztőségbe (Fötér 1828. sz.)
bármintve küldendő.
Előfizethető helyben:
Főtér K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban. (Fötér 1828. sz.
alutt.)

Szabadsághősök sirja

Irta: Kovácsy Kálmán.
Borultok le itt e néma sirra!
Apánk vértől ázott drága föld-e
S a mig szemünk bánat-könyvet
A nap legyen gyászfelleggel befő
Te meg lelkeim merengj... merej
A mult időket össze-visza járván
Hiszen szebb, hoghya a sötét bor
Titkon gyulad ki a szines szivár

Oh, mintha látnám: ott mennek
Szébben mosolyg le fönn az ég
Nincsen; sebt ki felve, fázva vé
Csodák világa száll a földre ujra
Három szó zeng hegyen, völgyön
A vén föld szive lelkesülve dob
A fü... a lomb is harczy dalra
Hymusz van a viharzó fájdalom

Már ott rohannak! ellent hajtva
Talán a más világig meg sem áll
Megint csak egy röpülnek láng
Nincsen rajtok báborzalmé a hal
S bábér terem bábérra szertess
Az önkény mély sirt hajh! hiad
Lehull a rabláncz! Száll a gyás
Oh, itt van! It! a hajnal táma

... De oh, mi az?! Gázolva jár
Ránk hajtja azt a zsarnok ked
Falut-várost rabolja, gyújtja se
Az oltárt sárba föltüzelve vágy
— Rendül a föld! Kondul a vé
Az Adriáig százszor telkesebb
S szép hitvesét a férj magára
A tántorgó agg háboruba lebb

Oh, mintha látnám: ott menn
Füstfelleggel borul az ég azur
A harcmezőt ágyuk golyója
A nyalka mentét sátn vágja
— Mindig így volt! Csak rajt
Szent Esméteknek nincs hal
... Fakó hétköznap még linn
Piros betüje vérrel lesz meg

Szavolta Keresztessy K.
1894. aug. 2-án tartott emlék-ünnep
temetőben.

A „DEBRECZEN“ TA

A varázsit

Irta: Erschinger J.
Hogy mindenki szép és ha
arról itt nem kell értekezni, ez
ség büsüga elege bizonyítja.
meggyöz erről a szépitő és ifi
sok rohamos vagyosodása.

Minden nap olvassuk a la
közt, hogy a „Blaha Luiza“ ar
jobb szer az arczbór üdeségé
résere; a „Küry Klára“ arcz
fiatalságot biztosít az arcznak
arczenőcs megóv a megöreg
„Rózsatej“ allandó fiatalságot
arcznak stb.

Minden szernek a gyárto
el az új vevőket haláiratokkal
dó, hogy az ő találmánya a le
tosabb hatású úgy annyira, ha
azok elolvasása után is elreg
tendőske az elért korból, sőt
kell hinnünk, hogy ezentul ör
már nem letnezek.

Ezt a gyengejét az ember
jól ismerte az öreg és humo
Herielydy doktor, a város o
mágnak egy kedélyes napot
bernek nagy örömet szereze
fiatalságra vágyó három ba
Kardost, a nyugalmazott ezred
hályt egy öreg magánzó, s
ismeretes Muki bácsit, a nyu
csost, de hogy a dolog minél
milatságo-abb legyen, a ház
kissasszonyt is meghívta, ki
hogy már 60 tavaszt szerenes

„DEBRECZEN“ NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

KÉSZIT:
Gyászjelentéseket, bái- és lakodalmi meghívókat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCRENDEKET és ÉTLAPOKAT.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi
üggyévi és községi nyomtatványokat.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkát, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelterjedtebb politikai napilapja a
„DEBRECZEN“,
és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ“ is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki
közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a „DEBRECZEN“ czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, fatragaszokat,
MINDENMÜ KÖRLEVELEKET és ÁRJEYZÉKEKET.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással
jutányos árakon.
Bírosági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.